

Rezultati istraživanja

Poboljšanje praćenja podataka o preventivnim zdravstvenim uslugama i ključnim indikatorima među korisnicima droga i programa smanjenja štete

Josipa Lovorka Andreić

Lara Ježić

Tatjana Nemeth Blažić

Lana Blažević

Mirjana Lana Kosanović Ličina

- injektiranje droga - rizični čimbenik za prijenos HIV-a, hepatitisa B (HBV) i hepatitisa C (HCV)
- pokazatelji (indikator)
 - praćenje promjena u rizičnom ponašanju IKD-a i njihovog pristupa zdravstvenim uslugama

Praćenje rizičnih čimbenika HIV, HBV, HCV

- ✓ rizično ponašanje vezano uz injektiranje droge
- ✓ seksualno rizično ponašanje
- ✓ pristup zdravstvenim uslugama:
 - ✓ testiranje na krvlju prenosive patogene
 - ✓ liječenju ovisnosti o drogama (opioidna supstitucijska terapija);
 - ✓ pristup sterilnom priboru za injektiranje
- ✓ sociodemografske karakteristike: spol, dob, beskućništvo ili drugi rizični faktori

Ključni dionici

- Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti *
- Udruge za smanjenje štete
- Centri za savjetovanje i testiranje (CST)

* odjeli, zasebne službe/ unutar drugih službi

- Izvješćivanje HZJZ-a
 - Služba za suzbijanje zlouporabe droga
 - Služba za školsku medicinu, mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti
 - Služba za epidemiologiju zaraznih bolesti
- Izvješćivanje Ministarstvu zdravstva

Pompidou obrazac

(Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti)

- 4 pitanja (krvlju prenosivi patogeni)
- 4 pitanja (injektiranje droga)

RIZIČNO PONAŠANJE			
<p>38. a) Je li ikada sredstvo uzimao/la intravenozno</p> <p>1. da ☐</p> <p>2. ne ☐</p> <p>9. nepoznato ☐</p> <p>b) Ako je ikada uzimao/la intravenozno, dob prvog uzimanja i.v. (godine)? <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>c) Je li ikad koristio/la zajednički pribor</p> <p>1. da ☐</p> <p>2. ne ☐</p> <p>3. neprimjenjivo (nikad nije uzimao i.v.) ☐</p> <p>9. nepoznato ☐</p>	<p>39. a) Je li sredstvo protekli mjesec uzimao/la intravenozno</p> <p>1. da ☐</p> <p>2. ne ☐</p> <p>9. nepoznato ☐</p> <p>b) Ako je uzimao/la i.v. je li koristio/la zajednički pribor protekli mjesec</p> <p>1. da ☐</p> <p>2. ne ☐</p> <p>3. neprimjenjivo (nikad nije uzimao i.v.) ☐</p> <p>9. nepoznato ☐</p>	<p>40. Je li se ikada predozirao/la</p> <p>1. ne ☐</p> <p>2. da, jednom ☐</p> <p>3. da, više puta ☐</p> <p>9. nepoznato ☐</p> <p>41. Je li zbog predoziranja završio/la u zdravstvenoj ustanovi</p> <p>1. ne ☐</p> <p>2. da, jednom ☐</p> <p>3. da, više puta ☐</p> <p>9. nepoznato ☐</p>	<p>42. HIV status ☐</p> <p>1. negativan ☐</p> <p>2. preliminarni serološki pozitivan ☐</p> <p>3. potvrdni serološki pozitivan ☐</p> <p>4. viremija dokazana ☐</p> <p>5. viremija izliječena ☐</p> <p>6. u postupku liječenja ☐</p> <p>7. nije testiran ☐</p> <p>9. nepoznato ☐</p> <p>Godina zadnjeg testiranja</p> <p><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>
<p>43. Hepatitis B</p> <p>1. anamnestički negativan (nije testiran) ☐</p> <p>2. anamnestički pozitivan (ne zna rezultat testa) ☐</p> <p>3. testiran, negativan ☐</p> <p>4. testiran, HBsAg pozitivan ☐</p> <p>5. u postupku liječenja ☐</p> <p>9. nepoznato ☐</p> <p>Godina zadnjeg testiranja</p> <p><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>	<p>44. Hepatitis C</p> <p>1. anamnestički negativan (nije testiran) ☐</p> <p>2. anamnestički pozitivan (ne zna rezultat testa) ☐</p> <p>3. testiran, negativan ☐</p> <p>4. testiran, anti HCV pozitivan ☐</p> <p>5. u postupku liječenja ☐</p> <p>9. nepoznato ☐</p> <p>Godina zadnjeg testiranja</p> <p><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>	<p>45. Cijepljen/a protiv hepatitisa B</p> <p>1. da ☐</p> <p>2. ne ☐</p> <p>9. nepoznato ☐</p> <p>Godina zadnjeg testiranja</p> <p><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>	<p>46. Druge kronične bolesti (šifrom MKB-10):</p> <p>a) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> . <input type="text"/></p> <p>b) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> . <input type="text"/></p> <p>c) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> . <input type="text"/></p>

Obrazac (CST, KZIB)

OBRAZAC ZA HIV TESTIRANJE I SAVJETOVANJE

Rizičan spolni odnos (bez kondoma)

Q15a oralno

Q15b vaginalno

Q15c analno

Q16 da li se osoba prostitirala

Q17 intravenski ovisnik

Q18 drugo

S2 Savjetnik 2

Q49 Je li postignut cilj? 0

Q19 Kada je bilo posljednje rizično ponasanje

Q20 Izloženost u posljednjih 6mj

Q21 Broj spolnih partnera u zadnjih 12 mj

Q22a Imao odnose sa: IV

Q22b Sex izvan RH

Q22c Promiskuitetnom osobom

Q22d Grupne sex odnose

Q22e Sa sexwork

Q22f Sa HIV+

Q22g Nepoznatog hiv

Q41 Ima li tatoo/piercing?

Q42 Profesionalna ekspozicija

Q43 Transfuzija krvi

Q44 Davatelj krvi

Q45 Subjektivna procjena rizika (1-5)

Q46 Podrska u okolini

Q47 Referiranje na druge sluzbe

Q48 Koji je cilj?

3. KORIŠTENJE DROGA/ALKOHOLA

Korištenje alkohola ili droge

Q31 Koristi li alk/drog za vrijeme sexa

Q32 Koristi li partner alk/drog za vrijeme sexa

Q33 Upotreba psihoaktivnih droga

Q34 IV korisnik

Q35 Koristio u zadnjih 1 mj droge

Q36 Ako da, je li koristio tudju iglu

Q37 Dijeli li pribor

Q38 Gdje

Q39 Koristi li needle exchange usluge

Q40 Dulji boravak izvan HR

Q40a Koja zemlja?

Q23 Dijagnoza neke STI

Q23a klamidija

Q23b gonorea

Q23c HPV

Q23d HSV

Q23e sifilis

Q23f trihomonas

Q23g ureplazma

Q23h drugo

Q24 Koristenje kondoma u vezi

Q25 Koristenje kondoma izvan veze

Q26 Koristenje kondoma općenito

Q27 Razlozi nekoristenja

Q28 Je li koristio kondom pri zadnjem sexu izvan veze

Q29 Je li koristio kondom pri zadnjem sexu općenito

Svrha provođenja snimke stanja

- Dobiti detaljan uvid o učestalosti i rezultatima rutinskog probirnog testiranja na virusne hepatitise i HIV te broju testiranih korisnika;
- Utvrditi mogućnost za detaljnijim izvještavanjem o rizičnim ponašanjima korisnika testiranih na virusne hepatitise i HIV (prikupljanje bihevioralnih podataka);
- Utvrditi učestalost ispunjavanja Pompidou obrasca uslijed testiranja na virusne hepatitise i HIV;
- Utvrditi mogućnost institucionalne suradnje prilikom utvrđivanja zadnjeg testiranja i liječenja na virusne hepatitise i HIV;
- Utvrditi utjecaj pandemije virusa COVID-19 na rutinska testiranja na virusne hepatitise i HIV;
- Utvrditi potrebe za revidiranjem Pompidou upitnika na temelju rezultata

Fokus grupe

- 5 fokus grupa (listopad 2021.)
 - 15 Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti
 - 8 udruga koje se bave smanjenjem štete (“harm reduction”)
 - 7 predstavnika Centara za savjetovanje i testiranje na HIV (i hepatitis B i C)

18 pitanja/1 modificirano

- Predstavljanje i funkcija
- Broj korisnika, broj korisnika koji injektiraju
- Testiranje na HBV, HCV i HIV
 - dinamika, vrsta testova; svi korisnici/oni koji injektiraju
 - testiranje u drugim ustanovama (anamnestički)
 - Pompidou * (Službe za mentalno zdravlje)
- Uporaba droga
 - Učestalost
 - Dijeljenje pribora
- Rizično spolno ponašanje
- Liječenje
 - da/ne
 - Aktivno bolesni korisnici
 - Upućivanje na liječenje
- Najčešće provođene aktivnosti
- COVID pandemija
- Promjene u prikupljanju podataka
- Provođenje rutinskih istraživanja
- * financiranje (Udruge, Centri za savjetovanje i testiranje)

Sličnosti i razlike

	Službe	Udruge	CST
Testiranje na HBV, HCV, HIV	da (djelomično)	da (djelomično*)	da
dinamika/vrsta testova	prvi puta, ponovljeni rizik; brzi testovi, laboratorijski	2-4 x godišnje; na zahtjev brzi testovi/laboratorijski	svaki puta brzi testovi/laboratorijski
testiranje u drugim ustanovama (anamnestički)	da	ne	ne
Uporaba droga			
anamnestički	da**	da	da
dijeljenje pribora	da**	da	da
Rizično spolno ponašanje	ne	ne	da
Liječenje	da (HCV, HIV)	da (HCV, HIV)	da (HCV, HIV)
provođenje aktivnosti	upućivanje na cijepljenje, psihosocijalni tretman	upućivanje na cijepljenje, psihosocijalni tretman***	upućivanje na cijepljenje, liječenje
broj aktivno bolesnih korisnika	djelomično	djelomično	djelomično
COVID pandemija	djelomično	djelomično	djelomično
promjene u prikupljanju podataka	ažuriranje Pompidou obrasca	ne	razraditi rizična ponašanja
provođenje rutinskih istraživanja	da	da****	da

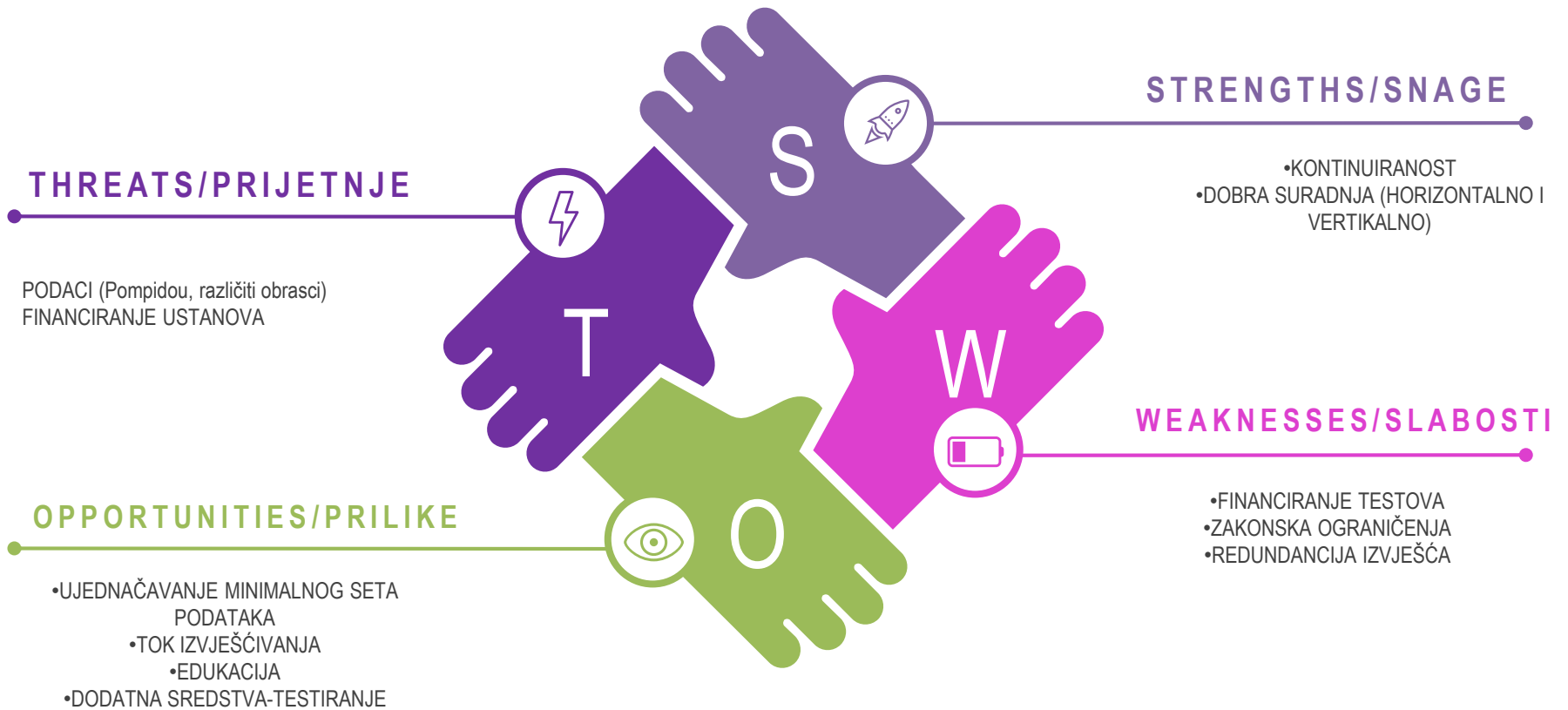
*Upućivanje u transfuziju/Zavode za javno zdravstvo/bolnice

**Pompidou obrazac

***udruge koje imaju psihologe

**** uz nagradu

SWOT ANALIZA

SWOT analiza

- Iskoristiti postojeću snagu kako bi se iskoristile prilike
- Pomoću snaga smanjiti prijetnje
- Iskoristiti prilike i time smanjiti slabosti

Sljedeći koraci

- Ujednačiti minimalni set podataka za godišnje izvješćivanje
- Odrediti dionike, dodatna edukacija dionika
- Provoditi godišnja istraživanja (tzv.rutinska istraživanja)
- Osigurati sredstva
 - Dostupnost testova, nabavka testova
- Definirati način izvješćivanja

Sljedeći koraci

- Kratki standardizirani upitnik (set podataka); uključuje 4 ključna indikatora (EMCCDA)
 - rizik povezan s injektiranjem droga
 - testiranje
- Biheviouralni podaci+ testiranje na HBV, HCV i HIV
 - (osigurati sredstva, provesti edukaciju osoblja)
- 1x godišnje (3 mj.)

Draft upitnika

4 glavna indikatora

- RIZIK POVEZAN S INJEKTIRANJEM:
 - % trenutni IKD koji dijele korištene igle/štrcaljke u posljednja 4 tjedna (primanje ili prosljeđivanje)
 - % trenutnih IKD koji dijele bilo koji korišteni pribor za ubrizgavanje u posljednja 4 tjedna osim igle/štrcaljke (zajedno korištenje, primanje ili prosljeđivanje)
- TESTIRANJE
 - % ikada IKD, isključujući poznate HIV pozitivne, koji su se testirali na HIV u posljednjih 12 mjeseci
 - % ikada IKD-a, isključujući poznate zaražene HCV-om, koji su bili testirani na HCV u posljednjih 12 mjeseci

Draft upitnika

SOCIODEMOGRAFSKI

% ikad-IKD mlađih od 25 godina

% žena među ikada IKD

ikad IKD s manje od 2 godine od prve injekcije

% ikad IKD koji su prijavili opioid kao primarni lijek u posljednja 4 tjedna

% ikada IKD koji su prijavili da su ikada bili u zatvoru

% ikada IKD rođenih izvan zemlje studiranja

% ikada IKD koji su živjeli bez stalnog doma, na ulici ili privremeno u hostelu ili sklonište, bilo kada u zadnjih 12 mjeseci

RIZIK POVEZAN S INJEKTIRANJEM

% trenutnih IKD korisnika koji prijavljuju upotrebu sterilne igle/štrcaljke zadnji put kada su ubrizgali

% trenutni IKD koji injektiraju jednom dnevno ili više u posljednja 4 tjedna

SEKSUALNI RIZIK

% ikad IKD koji su primili novac, drogu ili druge beneficije u zamjenu za seks u posljednjih 12 mjeseci

% ikad-IKD koji prijavljuju korištenje kondoma pri posljednjem spolnom odnosu

% ikad-IKD koji su prijavili seksualne odnose s više od jednog partnera u posljednjih 12 mjeseci

INTERVENCIJA

% trenutnih IKD koji navode da imaju 15 ili više sterilnih igala/štrcaljki dostupnih za osobne potrebe korištenje u posljednja 4 tjedna

% opioida koji su koristili ikada IKD koji su bili na opioidnoj supstitucijskoj terapiji u posljednja 4 tjedna

Hvala Vam svima:

Na sudjelovanju u fokus grupama!
Na dosadašnjim i budućim
prijedlozima!

